

Küünlakuus pakast ja päikest

■ Kümme aastat pole siinmaal nii külma veebruari olnud.

"Väljas paugub pakane – mee- leolu kakane!" Säärase vem- malvärsi leidis ajaloolane Hil- lar Palamets kolmveerand sa- jandi vanusest Meie Matsi ka- lendrist.

Köva külm ei teinud rõõ- mu ei vanadel aegadel ega tee nüüdki. Pärast erakordselt sooja jaanuari tundus veeb- ruari ilm eriti krõbe. Kümme aastat pole küünlakuu siin- maal nii pakaseline olnud.

Külm andis pasunasse

Aastail 2000–2005 laskus Tar- tumaal piiritusesammas kraa- diklaasis alla 20 miinuskraa- di enam-vähem kord kuus. Ent mullu veebruaris polnud ühtki sulailma ning esimene kümmepäevak oli üks viima- se poolsajandi külmemaid.

Tänavune küünlakuu oli Tar- tus aga veel hullem: –10,2kraa- dise keskmise õhutempera- tuuriga jõudis see 141 aasta vaatlusreas 20. kohale. Tervelt üheksal päeval saime tunda pakast, s.t külma oli üle 20 mi- nuskraadi. Meenutagem: vii- mati oli see kuu külmem 1996. ja 1994. a (–11,3° ja –12,4°).

Eesti keskmiseks aga arvu- tati EMHIis –9,8°, mis on nor- mist ehk pikaajalisest keskmisest 3° madalam näit. Meie riigi sünnipäeva-eelse päeva hommikul mõõdeti Jõgeval madalaimaks õhutemperatuuri- ks –30,3°, Tarvastus asuv kat- setusjärgus hüdroomeetriaam sai selleks isegi –31,4°!

Järgmisel, pidusel päeval, te-

kitas elevust paraadi ärajätmi- ne. Kella 10 ajal oli Harkus kül- ma –16°, Kloostrimetsas –16,1°. Tuule keskmise kiirus 3,2 m/s (puhanguti 6,8) tekitas 23kraa- dise tajutava temperatuuri ehk külmatusi. Liiga palju, et pa- radeerida ja palvust pidada, pa- sunapuhumisest rääkimata.

Onnaks oli ilm teisel täht- sal päeval – Tartu maratoni ajal – palju soojem. Vaid lund oleks Elva lähistel võinud 20 senti- meetrist rohkem olla. (Igale poole ju lumekahurvägi ei pää- se!) Lähedal asuva Tõravere il- majaama väljakule tuli sade- meid veebruaris küll 28% roh- kem keskmisest hulgast, kok- ku 32 mm.

Mujal sadas veelgi vähem: 16 mm Kundas kuni 28 mm Valgas. Kogu riigi sademete koguseks arvutati 22 mm ehk 78% normist.

Lumi püsis maas kogu veeb- ruari, valge vaiba paksus vas- tu märtsi veidi kahanes, pea- miselt tihenemise, mitte su- lade tõttu. Tartus polnud sula 5. kuupäevast alates kuni kuu lõpuni välja.

Ilmast mujal ja muiste

Põhjamaades oli veebruar pä- ris külm: Siberis 50, Põhja-Ka- nadas 40, Rootsis vahepeal 32 miinuskraadi. Siberis Oms- ki oblastis sadas oranži lund (õhus olevat lennelnud kemi- kaale). Meenus muidugi tsük- tide, saamide ja eskimote vana- sõna – ära iial söö kollast lund!

Sel aastal algas tornaadode

hooaeg USAs väga vara. Ise- äralik on seegi, et enamik neist ründas pimedal ajal. Floridas hukkus voodites 21 inimest, 10 000 elanikku jäi elektrita.

Malta saarel valitseb aga pööd. Preestrid said ettekirju- tuse vihmavalvete ettepanekuks.

Ühendriikide idarannikut tabas tugev lumetorm. Koha- ti sadas lund päevaga ligi pool meetrit. Liiklusummikud olid 80 km pikkused.

Küünlakuu 1907 oli Tartus päris normaalne (–6,8°), kuid kuiv (13 mm). Emajõe oli jää peal kogu kuu, lund maas 70 cm ümber.

Postimehele kirjutati:

Odessast. Jäämurdjad ei suuda jää sees seisvatele lae- vadele abi anda. Laevade kor- ralikud käigud on lõppenud.

Valgast. Põhjataevas oli tore- dat virmaliste vehkimist näha. Vanad inimesed näevad selles sõja tähendust ja põllumehed loodavad hääd aastat. Virma- liste järele on meil täieline tal- vekülm valitsemas.

Lõpetuseks edastame rahva soovil erakonna Parem Ilm va- limiste eel antud loosungid.

"Valides meid, jõuame 8,7 aastaga Euroopa kolme pare- ma kliimaga riigi hulka!"

"Palgad tõusevad nii kõrge- le, et ei julge öeldagi, sest: pa- rem ilm – parem tuju, parem tuju – parem töö, parem töö – parem palk!"

"Alandame kättemaksu 37% võrra!"

AIN KALLIS